

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمانشاه

- عنوان پروژه: ارزیابی عملکرد تولید، کیفیت گوشت و سیستم ایمنی در بره‌های سنجابی با تغذیه سطوح مختلف دانه گیاه دارویی گشنیز
- شماره مصوب پروژه: ۹۷۰۲۸۱-۰۱۶-۱۳-۵۵-۲۴
- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به طرح‌ها و پروژه‌های ملی و مشترک دارد):
- نام و نام خانوادگی مجری: حسن خمیس آبادی
- نام و نام خانوادگی ناظر(ان):
- نام و نام خانوادگی مشاور(ان):
- نام و نام خانوادگی همکاران: رضا ناصری هرسینی - غلامرضا سیاه کمری - امیر رضا شویک لو
- محل اجرا: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی کرمانشاه
- تاریخ شروع: ۱۳۹۷
- مدت اجرا: یک سال و شش ماه
- ناشر (موسسه/پژوهشکده/مرکز ملی): موسسه تحقیقات علوم دامی کشور
- شمارگان (تیراژ):
- تاریخ انتشار:
- این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۴/۸ با شماره ۵۹۸۲۵ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.
- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده

این پژوهش به منظور ارزیابی اثر استفاده از دانه گیاه دارویی گشنیز در جیره بر عملکرد رشد، سیستم ایمنی، نمو دستگاه گوارش و کیفیت لاشه ۱۶ رأس بره نر سه ماهه نژاد سنجابی در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۴ تیمار (جیره‌های غذایی شاهد، ۱، ۳ و ۵ درصد دانه گیاه دارویی گشنیز) و ۴ تکرار (بره) در هر تیمار انجام شد. بره‌ها در سن سه ماهگی شیرگیری شدند و دوره پروار بلافاصله بعد از شیرگیری بره‌ها به مدت ۹۰ روز انجام گرفت. جیره‌های پروار بر اساس نیازهای دام و با نسبت کنسانتره به علوفه ۷۰ به ۳۰ تهیه شد. نتایج اندازه‌گیری‌ها در دوره پروار نشان داد که بیشترین افزایش وزن روزانه مربوط به جیره آزمایشی حاوی گیاه دارویی گشنیز با غلظت ۵ درصد (۲۶۹ گرم) بود ($P < 0/05$) و کمترین آن مربوط به تیمار شاهد (۲۲۳ گرم) بود ($P < 0/05$). ماده خشک مصرفی تیمارهای آزمایشی حاوی گیاهان دارویی گشنیز با درصدهای ۱، ۳ و ۵ به ترتیب ۱۴۹۳/۴۶، ۱۴۸۹/۲۸ و ۱۴۸۶/۱۴ و تیمار شاهد ۱۲۶۹/۷۲ گرم در روز بود که از نظر آماری، تفاوت معنی‌داری با تیمار شاهد داشت ($p < 0/001$). در تیمارهای آزمایشی بین صفات لاشه شامل وزن لاشه گرم، وزن لاشه سرد، چربی درون شکمی، وزن بافت‌های فعال بدن مانند قلب، کلیه‌ها، شش‌ها، قطعات نیم‌لاشه شامل راسته، کمر و ران و سطح مقطع عضله راسته تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($P < 0/05$). در مقایسه با تیمار شاهد، تیمارهای حاوی گیاه دارویی گشنیز اثر معنی‌داری بر قابلیت هضم ظاهری ماده خشک مصرفی داشتند به طوری که در تیمارهای حاوی گیاه دارویی قابلیت هضم به طور معنی‌داری افزایش یافت ($P < 0/05$). در روز ۴ پس از کشتار مدت ماندگاری روند اکسیداسیون (TBARS) عضله ران در تیمار حاوی ۵ درصد گشنیز از تیمار شاهد کمتر بود ($P < 0/05$). میزان اکسیداسیون عضله سردست بره‌های پرواری دریافت کننده دانه گیاه دارویی گشنیز، در روزهای ۴ و ۷ پس از کشتار نیز به طور معنی‌داری کمتر از تیمار شاهد بود ($P < 0/05$). با افزایش مدت ماندگاری روند اکسیداسیون (TBARS) افزایش یافته و با تیمار شاهد تفاوت معنی‌داری نداشت ($P > 0/05$). اسیدهای چرب گوشت راسته تحت تأثیر تیمارهای آزمایشی قرار نگرفت ($P > 0/05$). میزان لینولئیک اسید و لینولنیک اسید در تیمارهایی که گیاهان دارویی دریافت کرده بودند بیشتر از تیمار شاهد بود ($P < 0/05$). به طور کلی دانه گیاه دارویی گشنیز به صورت یک افزودنی در جیره بره‌های پرواری سبب افزایش مصرف خوراک و بهبود راندمان تولید می‌شود.

واژه‌های کلیدی: سیستم ایمنی، کیفیت گوشت، گوسفند سنجابی، گیاهان دارویی، متابولیت‌های خونی.